

1. 11. 2001

ID: 15320

Notářský zápis

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání.

Není-li v notářském zápise výslovně uvedeno, jakým způsobem byla zjištěna totožnost účastníků, nesplňuje tento notářský zápis formální náležitosti stanovené zákonem pro sepsování notářských zápisů o právních úkonech.

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání.

Není-li v notářském zápise výslovně uvedeno, jakým způsobem byla zjištěna totožnost účastníků, nesplňuje tento notářský zápis formální náležitosti stanovené zákonem pro sepsování notářských zápisů o právních úkonech.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 3.10.2001, sp.zn. 21 Cdo 1012/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné K. b. P., s. p. ú. proti povinné H., spol. s r. o. v likvidaci, pro 24.841.261,19 Kč s příslušenstvím prodejem nemovitostí povinné, vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 1 E 630/98, o dovolání povinné proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. ledna 2000 č.j. 21 Co 50/99-37, tak, že usnesení krajského soudu a usnesení Okresního soudu v Kroměříži ze dne 24. listopadu 1998 č.j. 1 E 630/98-17 se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Kroměříži k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Č. s., a.s. se sídlem v P., N. č. 29 podala u Okresního soudu v Kroměříži návrh, kterým se domáhala, aby byl podle notářského zápisu ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaného Mgr. Z. G., notářkou v P., nařízen k uspokojení její pohledávky (částky "7.399.965,90 Kč s 17,9% úrokem od 26. 6. 1998 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 1.072.173,90 Kč, poplatky 605,- Kč, smluvní pokuta 344.655,50 Kč", částky "11.767.500,- Kč s 20,9% úrokem od 26.6.1988 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 1.153.050,69 Kč, poplatky 794,- Kč, smluvní pokuta 152.951,30 Kč" a částky "2.699.450,80 Kč s 19,9% úrokem od 26.6.1998 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 169.776,50 Kč, poplatky 1.265,- Kč, smluvní pokuta 79.072,60 Kč") výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí povinné, a to "zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl. č. 2511/6, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/7, zastavěné pl. průmysl. obj. č.p. 1248 se st.pl. 2511/8, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/10, zastavěné pl. průmysl.

obj. se st.pl.p.č. 2511/11, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/12, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/15, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/16, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/17, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/18, zastavěné pl. průmysl. obj. se st.pl.p.č. 2511/19, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2511/3, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2511/4, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2511/21, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2512/1, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2512/2, ostatní pl. manip. plocha p.č. 2513, ostatní pl. ost. komunik. p.č. 3537/1", zapsaných na listu vlastnictví č. 3117 pro obec a katastrální území H.. K odůvodnění návrhu uvedla, že dnem 31.3.1998 nastala splatnost krátkodobého provozního úvěru, který nebyl uhrazen, a že proto povinné vznikla povinnost splnit celou vymáhanou pohledávku uvedenou v notářském zápisu.

Okresní soud v Kroměříži usnesením ze dne 24.11.1998 č.j. 1 E 630/98-17 nařídil "podle notářského zápisu Mgr. Z. G., se sídlem P., P. č. 5, notářky, ze dne 12. května 1997 č.j. NZ 180/97", k uspokojení pohledávek oprávněné ("7.399.965,90 Kč s 17,9 % úrokem od 26.6.1998 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 1.072.173,90 Kč, poplatky 605,- Kč, smluvní pokuta 344.655,50 Kč, 11.767.500,- Kč s 20,9 % úrokem od 26.6.1988 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 1.153.050,69 Kč, poplatky 794,- Kč, smluvní pokuta 152.951,30 Kč, 2.699.450,80 Kč s 19,9 % úrokem od 26.6.1998 do zaplacení, neuhrazené úroky za období do 25.6.1998 ve výši 169.776,50 Kč, poplatky 1.265,- Kč, smluvní pokuta 79.072,60 Kč") výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí povinné, které označil jako "zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/6 o výměře 29 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/7 o výměře 344 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt č.p. 1248 na parcele číslo 2511/8 a zastavěná plocha parcela číslo 2511/8 o výměře 3648 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt p.č. 2511/10 o výměře 12 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/11 o výměře 37 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/12 o výměře 64 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/15 o výměře 103 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/16 o výměře 13 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/17 o výměře 28 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/18 o výměře 36 m², zastavěná plocha, průmyslový objekt parcela číslo 2511/19 o výměře 74 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2511/3 o výměře 15227 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2511/4 o výměře 1435 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2511/21 o výměře 8 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2512/1 o výměře 4464 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2512/2 o výměře 638 m², ostatní plocha, manipulační plocha parcela číslo 2513 o výměře 1340 m², ostatní plocha, ostatní komunikace parcela číslo 3537/1 o výměře 81 m², se všemi součástmi a příslušenstvím, zapsané na LV č. 3117 v katastrálním území H. v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu K."; současně rozhodl, že povinné se ukládá zaplatit oprávněné na náhradě nákladů řízení 50.000,- Kč, že nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje i na tyto náklady, že povinnému se zakazuje nemovitosti převést na někoho jiného nebo je zatížit a že povinná je povinna do patnácti dnů oznámit soudu, zda a kdo má k nemovitostem předkupní právo nebo jiné věcné právo. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že k výkonu navržený notářský zápis splňuje všechny náležitosti, které pro tento exekuční titul vyžaduje ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř.

K odvolání povinné Krajský soud v Brně usnesením ze dne 17.1.2000 č.j. 21 Co 50/99-37 usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení a že dovolání proti jeho usnesení se nepřipouští. Odvolací soud dovodil, že notářský zápis ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaný Mgr. Z. G., notářkou v P., obsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř.; "závazek i předmět a právní důvod" je specifikován v části I. a III. notářského zápisu "jako vrácení peněžních prostředků pohledávek z úvěrových smluv (§ 497 obch. zákoníku) v částkách 7.400.000,- Kč s lhůtou plnění do 31.3.1998, 18.000.000,- Kč do 31.12.2000 a 6.000.000,- Kč do 31.12.1998 včetně úrokové sazby, jejíž způsob stanovení je zde

vymezen, a dále spolu s příslušenstvím, tj. smluvní pokutou (§ 544 obč. zákoníku) a cenou (§ 499 obč. zákoníku) dle sazebníku Č. s., a.s.", osoby oprávněná a povinná jsou "vymezeny v úvodní části předmětného notářského zápisu" a osoba povinná v části III. notářského zápisu "výslovně svolila k tomu, aby notářský zápis byl ohledně povinnosti zaplatit oprávněné její pohledávky za podmínky, že nastane splatnost kteréhokoli z úvěrů a v době splatnosti nebude pohledávka oprávněné zcela uhrazena tak, aby i bez předchozí žaloby mohl být podle notářského zápisu veden výkon rozhodnutí". Vzhledem k tomu, že oprávněný výpisem z úvěrového účtu ke dni 25.6.1998 splnění této podmínky prokázal, stal se splatným celý závazek z úvěrových smluv ve výši zjištěné ve výpisu z účtu ke dni 25.6.1998, "včetně úroku od 26.6.1998 do zaplacení (úroková sazba Č. s.) od 4.6.1998 15,9% + 2% + 5% + 4% u jednotlivých jistin". Odvolací soud uzavřel, že notářský zápis ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaný Mgr. Z. G., notářkou v P., splňuje "jak materiální podmínky výkonu rozhodnutí, tak i formální"; otázkou, zda vymáhaná pohledávka existuje a jaký je "charakter závazku, není možné se ve "fázi nařízení výkonu rozhodnutí" zabývat. Návrhu povinné na vyslovení přípustnosti dovolání odvolací soud nevyhověl s odůvodněním, že "otázky, pro které povinná požadovala připuštění dovolání vzhledem ke stanovisku, že exekuční řízení neumožňuje se zabývat námitkou neexistence, příp. charakteru závazku z notářského zápisu", nebyly v usnesení odvolacího soudu řešeny.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala povinná dovolání. V první řadě vytýká odvolacímu soudu, že se nezabýval otázkou, zda mezi účastníky mohla být "platně sjednána dohoda o uznání závazku". Podle názoru povinné je uznání závazku jednostranným právním úkonem a notářský zápis je jen jednou z forem, kterými jsou činěny právní úkony a který nemá "vyšší váhu než obyčejná písemná listina". Odvolací soud rovněž nevzal v úvahu, že v době podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí byl splatný pouze první z vymáhaných úvěrů a že ohledně dalších úvěrů, splatných dnem 31.12.2000 a 31.12.1998, žádná dohoda o změně úvěrových smluv nebyla uzavřena. Podle názoru povinné nemá k výkonu navržený notářský zápis náležitosti požadované ustanovením § 274 písm.e) o.s.ř. V době sepsání notářského zápisu sice byly mezi účastníky uzavřeny v něm uvedené úvěrové smlouvy, závazky z nich však ještě nebyly splatné. V samotném notářském zápisu nebyly žádné závazky sjednány, a proto již z tohoto důvodu nemůže obstát jako exekuční titul. Notářský zápis je totiž exekučním titulem jen tehdy, byl-li v něm závazek "přímo sjednán", zatímco v posuzovaném případě "žádnou skutečně projevenou vůli účastníků nezachycuje" a "pouze sumarizuje smluvní vztahy mezi účastníky". V notářském zápisu dále není obsažena doba plnění a v rozporu s ustanoveními § 63 a 64 notářského řádu v něm není uvedeno, jak byla prokázána totožnost účastníků zápisu. Přípustnost dovolání povinná dovozuje z ustanovení § 239 odst.2 o.s.ř. a navrhuje, aby dovolací soud zrušil usnesení soudů obou stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Za dovolacího řízení (podáním doručeným soudu prvního stupně dne 14.7.2000) oprávněná Č. s., a.s. se sídlem v P., N. č. 29, sdělila, že vymáhané pohledávky, vyplývající ze smlouvy o úvěru ze dne 17.2.1995 č. 5311-828956-838, ze smlouvy o úvěru ze dne 17.2.1995 č. 4503-828956-838 a ze smlouvy o úvěru ze dne 5.5.1997 č. 97/026-828956-838 (včetně příslušenství a práv s nimi spojených, tj. zástavního práva k nemovitostem zapsaným na LV č. 3117 v katastrálním území H.), postoupila smlouvami ze dne 30.11.1999 K. b. P., s.p.ú. se sídlem v P., J. č. 438/2. Protože smlouvy byly úředně ověřeny, byl v důsledku nich nastalý přechod práva z dosavadní oprávněné Č. s., a.s. se sídlem v P., N. č. 29, na novou oprávněnou K. b. P., s. p. ú. se sídlem v P., J. č. 438/2 náležitě prokázán (srov. § 256 odst.2 o.s.ř.). Dovolací soud proto nadále jednal s K. b., s.p.ú. jako s oprávněnou.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal podle občanského

soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2000 - dále jen "o.s.ř." (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst.1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř.

Podle ustanovení § 238a odst.1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo

- a) změněno usnesení soudu prvního stupně; to neplatí, jde-li o usnesení o nákladech řízení, o příslušnosti, o předběžném opatření, o přerušení řízení, o pořádkové pokutě, o znalečném, o tlumočném, o soudním poplatku, o osvobození od soudních poplatků, o ustanovení zástupce účastníku nebo jeho odvolání, o nepřipuštění zastoupení, o odměně notáře za prováděné úkony soudního komisaře a jeho hotových výdajích, o odměně správce dědictví a jeho hotových výdajích,
- b) rozhodnuto tak, že se zpětvzetí návrhu nepřipouští, nebo tak, že se zpětvzetí návrhu připouští, rozhodnutí soudu prvního stupně zrušuje a řízení zastavuje (§ 208); to neplatí o věcech, v nichž bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč,
- c) rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno, popřípadě věc byla postoupena orgánu, do jehož pravomoci náleží,
- d) odvolacím soudem potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, jímž bylo řízení zastaveno pro nedostatek pravomoci soudu,
- e) odvolání odmítnuto,
- f) odvolací řízení zastaveno.

Podle ustanovení § 239 odst.1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti usnesení odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo usnesení soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu.

Podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

K tomu, aby rozhodnutí odvolacího soudu mělo po právní stránce zásadní význam, nepostačuje, že odvolací soud posuzoval právní otázku, která v projednávané věci měla pro rozhodnutí ve věci zásadní význam (tedy že v rozhodnutí nešlo o posouzení takové právní otázky, které pro rozhodnutí věci nebylo určující). Rozhodnutí odvolacího soudu musí současně mít po právní stránce zásadní význam z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (mající obecný dopad na případy obdobné povahy). Rozhodnutí odvolacího soudu má z tohoto pohledu zásadní význam zpravidla tehdy, jestliže řeší takovou právní otázku, která judikaturou vyšších soudů (tj. odvolacího soudu a odvolacích

soudů) nebyla vyřešena nebo jejíž výklad se v judikatuře těchto soudů dosud neustálil (vyšší soudy při svém rozhodování řeší takovou otázku rozdílně, takže nelze hovořit o ustálené judikatuře), nebo jestliže odvolací soud posoudil určitou právní otázku jinak, než je řešena v konstantní judikatuře vyšších soudů, popřípadě v rozhodnutí nižšího soudu, které bylo vyššími soudy přijato a za účelem sjednocení judikatury uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek [rozhodnutí odvolacího soudu představuje v tomto směru odlišné ("nové") řešení této právní otázky].

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam; přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V posuzované věci odvolací soud řešil právní otázky vykonatelnosti notářského zápisu podle ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř. Výklad některých z odvolacím soudem řešených právních otázek, zejména ohledně předmětu a doby plnění, se v judikatuře vyšších soudů dosud neustálil a odvolací soud se k některým z nich do současné doby při svém rozhodování nevyslovil. Právní otázku výkladu materiální vykonatelnosti rozhodnutí (jiných titulů pro soudní výkon rozhodnutí) odvolací soud posoudil v rozporu s konstantní judikaturou (srov. například Zhodnocení býv. Nejvyššího soudu ČSR "K některým otázkám praxe soudů a státních notářství ve věcech soudního výkonu rozhodnutí" uveřejněné pod č. 21 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1981). V judikatuře vyšších soudů se rovněž dosud neustálil výklad ustanovení § 63 písm.e) a § 64 zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší soud ČR proto dospěl k závěru, že napadené usnesení odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam a že dovolání je proti němu podle ustanovení § 239 odst.2 o.s.ř. přípustné.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst.1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je zčásti opodstatněné a že řízení předcházející usnesení odvolacího soudu trpí vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Podle ustanovení § 251 o.s.ř. nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Uvedené ustanovení se použije nejen na výkon rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení, ale i na výkon dalších titulů, uvedených v ustanovení § 274 o.s.ř.

Při rozhodování o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí pro vymožení peněžitého plnění soud - z hlediska jeho věcného posouzení - zkoumá, zda rozhodnutí (jiný způsobilý titul), jehož výkon je navrhován, bylo vydáno orgánem, který k tomu měl pravomoc, zda je vykonatelné po stránce formální a materiální, zda oprávněný a povinný jsou věcně legitimováni, zda je výkon rozhodnutí navrhován v takovém rozsahu, který stačí k uspokojení oprávněného, zda k vydobytí pohledávky nepostačuje výkon rozhodnutí nařízený nebo navržený jiným způsobem, zda vymáhané právo není prekludováno a zda navržený způsob výkonu rozhodnutí není zřejmě nevhodný. Při výkonu rozhodnutí soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost vykonávaného rozhodnutí nebo jiného titulu; obsahem rozhodnutí (jiného titulu), jehož výkon se navrhuje, je soud vázán a je povinen z něj vycházet.

Z hlediska materiálního jsou rozhodnutí nebo jiné tituly, uvedené v ustanovení § 274 o.s.ř., vykonatelné jen tehdy, jestliže obsahují přesnou individualizaci oprávněného a povinného, přesné vymezení práv a povinností k plnění, přesný rozsah a obsah plnění a přesně stanovenou lhůtu k plnění.

Podle ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř. je titulem, podle kterého lze nařídít soudní výkon rozhodnutí, notářský zápis, který obsahuje závazek a v němž jsou vyznačeny osoba oprávněná a povinná, právní důvod, předmět a doba plnění, jestliže osoba povinná k vykonatelnosti v notářském zápise svolila.

Podle již ustálené judikatury soudů je notářský zápis podle ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř. titulem pro soudní výkon rozhodnutí, jestliže splňuje formální náležitosti stanovené pro sepisování notářských zápisů o právních úkonech uvedené zejména v § 62 a násl. zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, jestliže obsahuje dohodu osoby oprávněné ze závazkového právního vztahu s osobou ze závazkového právního vztahu povinnou, v níž jsou přesně individualizovány oprávněná a povinná osoba a vyznačeny právní důvod plnění, předmět plnění (přesný obsah a rozsah plnění) a doba plnění (přesně a určitě určena doba, do které se povinná osoba zavazuje předmět plnění poskytnout oprávněné osobě), a jestliže osoba povinná v něm svolila k vykonatelnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.4.1999 sp. zn. 21 Cdo 2020/98, uveřejněné pod č. 4 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2000).

Požadavek ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř., aby šlo o "notářský zápis, který obsahuje závazek", vyjadřuje (srov. odůvodnění výše uvedeného usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.4.1999 sp. zn. 21 Cdo 2020/98), že cestou notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti může být vymáhána jen taková povinnost, která vyplývá ze závazku (ze závazkového právního vztahu, vzniklého na základě smlouvy nebo jiné právní skutečnosti) a nikoliv z jiných právních vztahů (například nároků z ochrany osobnosti apod.).

V judikatuře soudů byl dále vysloven závěr, že dohoda oprávněné a povinné osoby, obsažená v notářském zápise se svolením k vykonatelnosti, nemá hmotněprávní povahu. Jde o jednu z náležitostí, kterou musí notářský zápis se svolením k vykonatelnosti obsahovat, aby byl ve smyslu ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř. z materiálního hlediska vykonatelný. Dohoda oprávněné a povinné osoby tedy sama o sobě nemá za následek vznik, změnu nebo zánik práv nebo povinností účastníků právního vztahu. V notářském zápise se svolením k vykonatelnosti se neuvádí (protože nepatří k jeho obsahovým náležitostem) hmotněprávní úkon, ať jednostranný, dvoustranný nebo vícestranný, bez ohledu na to, zda se týká vzniku právního vztahu nebo jeho změny, popřípadě uznání dluhu, o jehož splnění jde. Uvedené samozřejmě neznamená, že by notářský zápis o takovém hmotněprávním úkonu nemohl být obsažen ve stejné listině s notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti; oba tyto zápisy je ovšem třeba důsledně rozlišovat a navzájem nezaměňovat. I když je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti titulem pro soudní výkon rozhodnutí, není - jak vyplývá ze znění § 274 písm.e) o.s.ř. - rozhodnutím a nemá ani účinky, které zákon s rozhodnutím spojuje. Má povahu veřejné listiny [srov. § 6 zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů] a není vybaven účinky právní moci ani závaznosti pro účastníky a pro všechny orgány, jaké mají například rozhodnutí soudu vydaná v občanském soudním řízení (srov. § 159 o.s.ř.). Skutečnost, že se osoba povinná zavázala poskytnout oprávněné osobě stanovené plnění a že dohoda o tom byla uvedena v notářském zápise se svolením k vykonatelnosti, rovněž nepředstavuje překážku, která by bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání a rozhodnutí takové věci. Z uvedeného vyplývá, že notářský zápis se svolením k

vykonatelnosti má jen formální charakter, neboť obsahuje takové náležitosti, které jsou potřebné k tomu, aby byl jako titul pro soudní výkon rozhodnutí vykonatelný; notář jej sepíše na základě dohody oprávněné a povinné osoby, aniž by byl oprávněn zkoumat její podklad v hmotném právu, a na základě prohlášení povinné osoby, jímž svoluje k jeho vykonatelnosti. Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání. Skutečnost, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je takovým titulem pro výkon rozhodnutí, který sám o sobě oprávněnému nezakládá právní důvod pro přijetí vymáhaného plnění, musí být zohledněna v řízení o výkon rozhodnutí. Nejde však o takovou skutečnost, která by bránila nařízení výkonu notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti. Nemá-li oprávněný na vymáhané plnění podle hmotného práva nárok, nelze takové vymáhání považovat za přípustné a je to důvodem k zastavení výkonu rozhodnutí postupem podle ustanovení § 268 odst.1 písm.h) o.s.ř. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.10.2000 sp. zn. 21 Cdo 267/2000, uveřejněný pod č. 15 v časopise Soudní judikatura, roč. 2001).

Z uvedeného vyplývá, že pro nařízení výkonu rozhodnutí podle notářského zápisu ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaného Mgr. Z. G., notářkou v P., nebyly významné okolnosti, zda mezi účastníky mohla být v zápisu "platně sjednána dohoda o uznání závazku" nebo zda v době podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí byly podle uzavřených smluv splatné všechny vymáhané úvěry. Vzhledem k tomu, že dohoda oprávněné a povinné osoby, obsažená v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti, nemá hmotněprávní povahu, není překážkou pro jeho vykonatelnost to, že v něm nebyl sjednán závazek (závazkový právní vztah), jehož splnění je podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti cestou výkonu rozhodnutí vymáháno. Námitky dovolatelky proti usnesení odvolacího soudu v tomto směru proto nejsou důvodné.

Předmětem plnění se v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti vymezuje - jak již uvedeno výše - přesný obsah a rozsah plnění, tedy, řečeno jinak, jaké plnění a v jakém množství má povinná osoba podle údajů obsažených v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti poskytnout oprávněné osobě. Doba plnění uvedená v tomto zápisu musí přesně a určitě stanovit dobu, do které je povinná osoba povinna předmět plnění poskytnout oprávněné osobě, a tím současně vymezit dobu, po jejímž marném uplynutí může oprávněná osoba důvodně podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti navrhnout u soudu nařízení výkonu rozhodnutí.

Z notářského zápisu ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaného Mgr. Z. G., notářkou v P., vyplývá, že předmět plnění byl vymezen v odstavci "Za třetí" tak, že jím jsou "pohledávky z úvěrových smluv uvedených v odstavci Za první tohoto notářského zápisu, včetně příslušenství, smluvních pokut a cen dle Sazebníku Č. s., a.s.". V odstavci "Za první" notářského zápisu se uvádí úvěrové smlouvy účastníků ze dne 17.2.1995 č. 5311-828956-838, podle níž byl poskytnut povinné úvěr až do výše 6.000.000,- Kč na dobu určitou do 31.12.1998, ze dne 17.2.1995 č. 4503-828956-838, podle níž byl povinné poskytnut úvěr až do výše 18.000.000,- Kč na dobu určitou do 31.12.2000, a ze dne 5.5.1997 č. 97/026-828956-838, podle níž byl poskytnut povinné úvěr až do výše 7.400.000,- Kč na dobu určitou do 31.3.1998, a současně se tyto smlouvy prohlašují za "součást tohoto notářského zápisu".

Z tímto způsobem provedeného vymezení předmětu plnění lze dovodit jen to, jakou "jistinu" měla povinná zaplatit oprávněné osobě, popřípadě jaké jí měla uhradit úroky z prodlení. Požadavku na přesné vymezení rozsahu a obsahu plnění však neodpovídá údaj v notářském zápise (vykládaný i podle obsahu úvěrových smluv, které byly prohlášeny za "součást notářského zápisu") o placení smluvní pokuty (povinnost povinné zaplatit smluvní pokutu se stanoví jen obecně a z notářského

zápisu vykládaného s přihlédnutím k obsahu úvěrových smluv nelze dovodit, zda a v kterých případech jí vůbec vznikla), o placení úroků (výše úroků byla přesně a určitě vymezena jen "k datu uzavření smlouvy", do budoucna však nebyla stanovena v pevné výši a ani jiným způsobem, kterým ji lze nepochybně zjistit, neboť se činí závislou též na zveřejnění případných změn základní úrokové sazby "v provozních prostorách" oprávněné osoby) a o placení poplatků (cen poskytnutých služeb) [druh a ani výše těchto poplatků nebyly v notářském zápise vůbec vymezeny a činí se závislými na "Sazebníku Č. s., a.s. pro bankovní obchody"].

Doba plnění se v notářském zápise ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaném Mgr. Z. G., notářkou v P., vymezuje v odstavci "Za třetí" tak, že "nastane splatnost kteréhokoliv z uvedených úvěrů (tj. úvěrů "z úvěrových smluv uvedených v odstavci Za první tohoto notářského zápisu") a v době splatnosti nebude pohledávka Č. s., a.s. zcela uhrazena".

Z takto provedeného vymezení doby plnění lze (i přes málo srozumitelnou dikci) dovodit, že povinná měla zaplatit veškeré dluhy z úvěrových smluv uvedených v notářském zápise v odstavci "Za první" do 31.3.1998 za podmínky, jestliže do té doby zcela neuhradila dluh z úvěrové smlouvy ze dne 5.5.1997 č. 97/026-828956-838, nebo do 31.12.1998 za podmínky, jestliže do té doby, ač uhradila dluh dříve splatný, zcela neuhradila dluh z úvěrové smlouvy ze dne 17.2.1995 č. 5311-828956-838, anebo do 31.12.2000 za podmínky, jestliže do té doby, ač uhradila dluhy dříve splatné, zcela neuhradila dluh z úvěrové smlouvy ze dne 17.2.1995 č. 4503-828956-838. Takovéto vymezení doby plnění lze považovat za dostatečně přesné a určité. Dovolací soud proto souhlasí se závěrem odvolacího soudu, že z hlediska doby plnění je notářský zápis ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaný Mgr. Z. G., notářkou v P., materiálně vykonatelný.

Odvolací soud rovněž správně dovodil, že poskytnutí plnění povinnou bylo vázáno na splnění podmínky (nastane-li splatnost kteréhokoliv z úvěrů a v době splatnosti nebude pohledávka oprávněné zcela uhrazena). Se závěrem odvolacího soudu, že bylo prokázáno splnění podmínky spočívající v tom, že do 31.3.1998 nebyl zcela uhrazen dluh povinné z úvěrové smlouvy ze dne 5.5.1997 č. 97/026-828956-838, však nelze souhlasit.

Jestliže je to, co ukládá rozhodnutí povinnému, vázáno na splnění podmínky, lze nařít výkon rozhodnutí, jen prokáže-li oprávněný, že se podmínka splnila (§ 262 odst.1 o.s.ř.); v tomto případě je třeba k potvrzení o vykonatelnosti rozhodnutí připojit listinu vydanou nebo ověřenou státním orgánem, z níž je patrné, že se splnila podmínka (§ 262 odst.2 o.s.ř.).

V posuzovaném případě oprávněná prokazovala splnění podmínky, spočívající v tom, že povinná do 31.3.1998 zcela neuhradila dluh z úvěrové smlouvy ze dne 5.5.1997 č. 97/026-828956-838, tím, že soudu předložila výpis z příslušného účtu ke dni 25.6.1998. Odvolací soud při posuzování této otázky z uvedeného výpisu - jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení - vycházel, ačkoliv nešlo o listinu vydanou nebo ověřenou státním orgánem, popřípadě vydanou nebo ověřenou notářem (vydání nebo ověření listiny notářem podle ustálené judikatury soudů též představovalo podle právní úpravy účinné do 31.12.2000 splnění postupu podle ustanovení § 262 odst.2 o.s.ř.). V důsledku tohoto pochybení odvolací soud nepožadoval před nařízením výkonu rozhodnutí po oprávněné, aby splnění uvedené podmínky soudu prokázala způsobem uvedeným v ustanovení § 262 o.s.ř. Dovolací soud k této vadě řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, přihlédl, i když nebyla v dovolání výslovně uplatněna (§ 242 odst.3 věta druhá o.s.ř.).

Námítka dovolatelky, že v notářském zápisu ze dne 12.5.1997 zn. NZ 180/97, sepsaném Mgr. Z. G., notářkou v P., není v rozporu se zákonem uvedeno, jak byla prokázána totožnost účastníků zápisu, je důvodná.

Podle ustanovení § 63 písm.e) zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů musí notářský zápis obsahovat údaj, jak byla ověřena totožnost účastníků. Podle ustanovení § 64 tohoto zákona nezná-li notář účastníky, musí mu být jejich totožnost prokázána platným úředním průkazem nebo potvrzena dvěma svědky totožnosti.

V posuzovaném případě bylo v notářském zápisu ze dne 12.5.1997 uvedeno, že totožnost účastníků (fyzických osob jednajících jejich jménem) byla prokázána "zákonitým způsobem". S ohledem na znění ustanovení § 63 písm.e) zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů však takovýto údaj o prokázání totožnosti účastníků zápisu nemůže být dostačující. Uvedené ustanovení totiž - jak plyne z jeho znění - předpokládá, že v notářském zápisu nemůže být uvedeno jen to, že totožnost účastníků byla notáři prokázána "předepsaným" či "zákonným" způsobem, ale že musí obsahovat výslovné označení způsobu, jak notář zjistil totožnost účastníků, tj. že musí v něm být výslovně uveden některý ze způsobů, kterým se podle ustanovení § 64 zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů prokazuje pro účely sepsání notářského zápisu totožnost účastníků a kterým z nich byla při sepsání notářského zápisu notáři totožnost účastníků skutečně prokázána. Nestalo-li se tak (jak tomu bylo v posuzovaném případě), nelze dovozovat, že by notářský zápis splňoval formální náležitosti stanovené zákonem pro sepisování notářských zápisů o právních úkonech.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není správné; Nejvyšší soud České republiky je proto zrušil (§ 243b odst.1 část věty za středníkem o.s.ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno usnesení odvolacího soudu, platí i na usnesení soudu prvního stupně, Nejvyšší soud České republiky zrušil i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst.2 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)

- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)